

Spoštovani člani občinskega sveta in člani nadzornega odbora Občine Lendava!

Občinski svetniki smo na 15. redni seji Občinskega sveta (25. 11. 2020) obravnavali na pol straneh pripravljen predlog za uvrstitev tudi naslednjih dveh investicij v Načrt razvojnih programov (NRP):

- Izgradnja večnamenske športne dvorane; ocenjena vrednost 12,6 milijonov evrov brez DDV in
- Izgradnja gondole nad mestom; ocenjena vrednost 8,1 milijon evrov brez DDV.

Svetniki smo na navedeni in tudi na 16. redni seji zahtevali, da se pred uvrstitvijo navedenih investicij v proračun izvedejo potrebni postopki oziroma opravi razprava o upravičenosti teh načrtovanih investicij.

Žal so navedene investicije bile uvrščene v proračun brez zakonsko predpisanih DIP dokumentov, predinvesticijske in investicijske dokumentacije. Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (UEM) jasno opredeljuje vso potrebno dokumentacijo, na podlagi katere se lahko načrtovana investicija uvrsti v državni in občinski proračun. V uredbi so opredeljene višine mejnih vrednosti z zahtevano, predpisano investicijsko dokumentacijo za uvrstitev investicij v NRP, in sicer: za investicije med 300.000 in 500.000 evri Dokument identifikacije investicijskega projekta (DIP), na 500.000 evri DIP in investicijski program (IP) ter za investicije nad 2.500.000 evrov DIP, IP in predinvesticijska zasnova (PIZ).

Glede na predstavljene vrednosti načrtovanih investicij opozarjam, da bi morala Občina Lendava pripraviti proračun v skladu z dokumentom, ki ga je oktobra 2020 izdalo Ministrstvo za finance, ki je zapisalo: *»3. odstavek 24. člena UEM jasno opredeljuje, da je temeljni dokument za uvrstitev projekta v Načrt razvojnih programov Dokument identifikacije projekta. Uvrščanje projektov brez tega dokumenta v proračun ni dovoljeno.«*

Iz zapisnikov 15. in 16. seje Občinskega sveta, na katerih je bil obravnavan proračuna za leti 2021 in 2022 je razbrati – kar sta v razpravi na obeh sejah potrdila tudi župan in posamezni sodelavci občinske uprave – da Dokumenta identifikacije projekta (DIP), predinvesticijske in investicijske dokumentacije še niso pripravili, ker priprava predstavlja strošek. To pomeni, da občinski svet kljub določilom uredbe nikoli ni razpravljal in potrjeval teh načrtovanih investicij, predvsem pa Občinski svet ni sprejel DIP dokumentacije, brez katerega uvrščanje projektov v proračun ni dovoljeno. V gradivu, ki smo ga prejeli za 15. redno sejo, se je občinska uprava prav tako zavezala, da bo vsa potrebna dokumentacija v skladu za navedeno uredbo pripravljena do konca leta 2020, toda žal tudi to ni bilo narejeno.

Občinska uprava je inšpektorju za nadzor proračuna pokazala DIP dokument, ki ga župan občinskemu svetu ni niti predstavil. Do omenjena DIP dokumenta smo poskušali priti tudi preko Zahteve za dostop do informacij javnega značaja za zgoraj navedene investicije, toda kljub preteku zakonskega roku in angažiranju informacijske pooblaščenke, Občina Lendava dokumenta ni posredovala, je pa bila s strani direktorja občinske uprave izdana odločba, da bo možen vpogled v DIP dokumentacijo dne 09. 02. 2020. Ne razumem, zakaj Občina Lendava niti na zahtevo informacijske pooblaščenke ni po elektronski pošti posredovala tega dokumenta, ko pa imajo ostale občine po Sloveniji DIP dokumentacije za investicije objavljene na svojih spletnih straneh.

Občina Lendava je investicije predstavila v občinskem glasilu, kjer je projekt večnamenske dvorane primerjala celo z ljubljanskim športnim parkom Stožice in zapisala, da bo država v Občini Lendava financirala investicije v višini 85 %. Pri tem želim opozoriti, da je pogoj za financiranje občinskih investicijskih projektov uvrščenost v državni NRP in državni proračun, o čem pa občinski svet doslej še ni bil seznanjen. Taka površna predstavitev je zavajanje občanov, saj ob tem, da država v različnih odstotkih financira investicije, je strošek občine razen lastnega deleža in stroškov priprave dokumentacije tudi DDV in eventualna podražitev investicije v času izgradnje, kar pomeni, da je ta strošek občine pri takih investicijah precej več kot 40 % skupne vrednosti investicije in ne le 15 %, kot to prikazuje župan. Glede višine stroškov občine pri tovrstnih investicijah naj spomnim na investicijo razgledni stolp Vinarium, kjer sem bil vodja projekta, in sem spremljal potek investicije od začetka do konca. Celotna vrednost investicije je znašala 1,9 milijona evrov, od tega je bil 1 milijon evropskih sredstev, 900.000 evrov pa strošek Občine Lendava. Podobna razmerja pri financiranju investicij so bila pri vseh dosedanjih investicijah v Občini Lendava.

Kljub neupoštevanju uredbe in utemeljenim pomislekom o zakonitih postopkih izvrševanja proračuna s strani župana kot odredbodajalca, Občina Lendava nadaljuje aktivnosti z navedenimi investicijami. To pomeni, da so lahko izvedena javna naročila in podpisane pogodbe pravno sporne, nezakonite. O spornem načinu nakupa zemljišča za večnamensko športno dvorano in izbiri projektanta pa so poročali številni slovenski mediji.

V NRP je bila investicija za večnamensko športno dvorano ocenjena na 12,6 milijona evrov. Pogodba s projektantsko hišo, ki pripravlja projektno dokumentacijo za večnamensko športno dvorano, pa je bila podpisana v vrednosti 16,6 milijonov evrov brez DDV. Kdaj in s čigavim soglasjem se je projekt podražil za 4 milijone evrov?! Zakaj člani občinskega sveta o tem nismo bili seznanjeni in o tem nismo odločali?! Na ta način se je namreč ocenjena vrednost navedene investicije znatno zvišala, s projektiranjem, nakupom zemljišča in z DDV, ki je vedno strošek občine, pa že sedaj presega 20 milijonov evrov, kar pomeni nesprejemljiv dvig za skoraj 50 %.

Postavlja se vprašanje, ali je tako veliko tveganje, tako neracionalno trošenje občinskega, javnega denarja, racionalno in gospodarno?! Ali je v Lendavi upravičena gradnja večnamenske športne dvorane, ki je tako velika, kot dvorana v drugem največjem mestu v Sloveniji, tj. mariborska dvorana Tabor?! Mesto Lendava ima namreč nekaj manj kot 3.000 prebivalcev in Občina Lendava nekaj več kot 10.000 prebivalcev, ob tem pa je še potrebno poudariti, da imamo v občini že dve športni dvorani in ogromno ostale športne infrastrukture, ki je zelo slabo izkoriščena.

Drugi investicija v proračunu Občine Lendava je načrtovana gondola do stolpa Vinarium, kjer se ravno tako postavlja vprašanje upravičenosti. Nekateri lastniki zemljišč pa so se ob nameravani gradnji gondole postavili odločno proti investiciji, a jim v tem primeru po njihovem pričevanju sodelavci občinske uprave grozijo celo z razlastitvijo. Ne glede na še nepridobljena vsa soglasja lastnikov zemljišč je občina že naročila projektno dokumentacijo za gradnjo gondole in nadaljuje projekt.

Iz zgoraj zapisanih dejstev se porajajo utemeljeni dvomi in vprašanja:

- Postavlja se vprašanje, ali ima Občina Lendava pisno zagotovilo (npr. pogodba o financiranju) s strani države za financiranje teh investicij ali pa župan načrtuje le na osnovi praznih obljub?! Bomo morali v primeru, če država ne bo zagotovila financiranja, pozabiti na že plačane stroške, ki so nastali pri projektiranju in nakupu zemljišča v višini približno 2 milijona evrov? Glede na to, da niti občinski svetniki nismo seznanjeni s tem, ali ima

Občina Lendava konkretno pisno zagotovilo s strani države o financiranju teh investicij, se porajajo upravičeni dvomi o tem, ali je smotrna poraba občinskega denarja za dokumentacijo investicij, za katere niti ne vemo, ali imajo zagotovljen vir financiranja. Kdo bo nosil odgovornost, če temu ni tako? Župan, ki se bo skliceval na odločitve občinskega sveta?

- Še večje tveganje pa lahko obstaja v primeru, če Občina Lendava začne z izvajanjem načrtovanih projektov. Postavlja se namreč vprašanje, ali bo prihodnja vlada po državnozbornskih volitvah nadaljevala s financiranjem tako velikih investicijskih projektov v Občini Lendava in kaj v primeru, če se naknadno ugotovi, da postopki niso bili izpeljani v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ?! Potrebno je še poudariti, da so cene gradbenih storitev trenutno zelo neugodne za investitorje in da se bodo investicije tudi zaradi tega občutno zvišale.
- Največje tveganje pa se bo lahko pokazalo, če bo Občina Lendava navedene investicije izvedla oz. zaključila. Take investicije namreč dolgoročno predstavljajo za občino in občane veliko tveganje in imajo lahko velike negativne finančne posledice. Ob maksimalni zadolžitvi občine za samo izvedbo projektov moramo namreč računati še na velike obratovalne stroške in stroške tekočega in investicijskega vzdrževanja za načrtovane investicije. Zaradi tega obstaja veliko tveganje, da bo občina zaradi finančne izčrpanosti morala opustiti financiranje številnih ostalih manjših projektov po KS in samem mestu, ki bodo dolgoročno negativno vplivali na kvaliteto življenja občanov. Potrebno bi bilo upoštevati, da je občinski proračun že v tem trenutku preobremenjen s tekočimi izdatki in bo dodatna tekoča obremenitev proračuna predstavljala veliko nevarnost za vse proračunske porabnike.

Za zaključek želim pozvati občinske svetnike, da opozarjajo in zahtevajo odgovore na te utemeljene dvome in vprašanja, saj verjetno nihče od nas, občinskih svetnikov, ne želi, da bi ob morebitnih težavah morali prevzeti odgovornost za zadeve, o katerih nismo imeli možnosti odločati. Člane nadzornega odbora pa pozivam, da se v skladu s svojimi pristojnostmi odgovorno odzovejo in morebiti ukrepajo v dobrobit občanov Občine Lendava.

S spoštovanjem,

Stanislav Gjerkeš